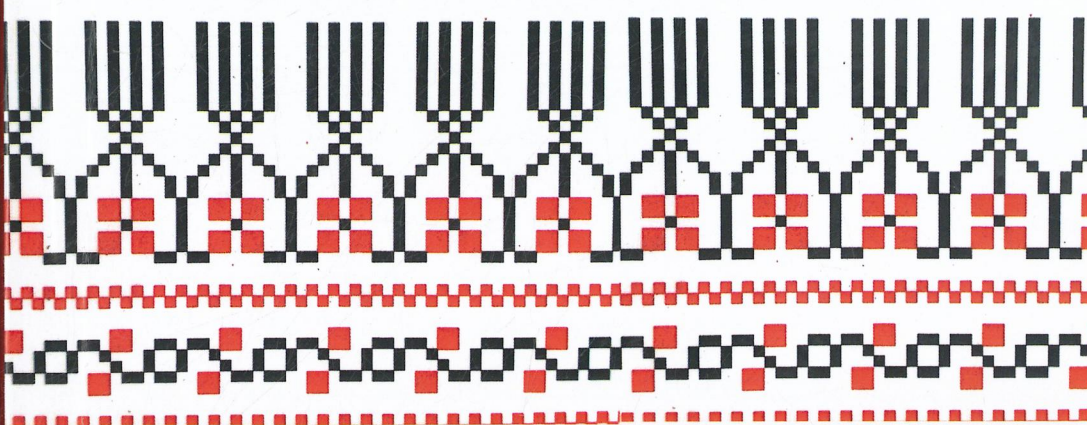

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва

МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПАМ'ЯТІ ВИДАТНОГО УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО, ЕТНОГРАФА,
ФОЛЬКЛОРИСТА, КРАЄЗНАВЦЯ СТЕПАНА ШЕВЧУКА

27 жовтня 2021 року

Рівненський державний гуманітарний університет
Рівненський обласний краєзнавчий музей
Львівська національна академія мистецтв
Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Мукачівський державний університет
Uniwersytet Rzeszowski
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНО- КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції
пам'яті видатного українського вченого, етнографа, фольклориста,
краєзнавця Степана Шевчука

27 жовтня 2021 року

Упорядники:

Крайлюк Л. В. – кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету

Шеретюк Р. М. – докторка історичних наук, професорка кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету

Рецензент:

Стельмашук Г. Г. – докторка мистецтвознавства, професорка Львівської національної академії мистецтв, дійсна членкиня (академік) Національної академії мистецтв України

Відповідальний за випуск:

Сташук О. А. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету

Мистецтво в контексті національно-культурної ідентичності: реалії та перспективи: Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті видатного українського вченого, етнографа, фольклориста, краєзнавця Степана Шевчука, Рівне, 27 жовтня 2021 р. / [упоряд. Л.В. Крайлюк, Р.М. Шеретюк]. Рівне : О. Зень, 2021. 172 с.

ISBN 978-617-601-374-7

До збірника ввійшли матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Мистецтво в контексті національно-культурної ідентичності: реалії та перспективи», присвяченої пам'яті видатного українського вченого, етнографа, фольклориста, краєзнавця Степана Шевчука. У ньому розглядається широке коло питань, пов'язаних із розвитком національних ідентичностей крізь призму мистецтва: мистецтвознавчі та етнографічні розвідки, а також студії, присвячені мистецькій освіті.

Наукові публікації структуровані тематично у чотирьох розділах, які загалом висвітлюють розмаїття сучасної мистецько-культурологічної та мистецько-педагогічної тематики. Окремі дослідження об'єднують мистецькі, філософські та психологічні аспекти людської життєдіяльності (О. Маланчук-Рибак, Г. Істоміна, О. Сташук, Л. Крайлюк, В. Чернієнко), чимало науковців звертаються до висвітлення регіональних мистецьких практик (Р. Шеретюк, І. Bugajska-Bigos, І. Локишук, А. Steliga, А. Самохвалова, В. Павлунь та ін.) та історико-культурних явищ (А. Steliga, І. Bugajska-Bigos, Я. Підчерковна, Н. Вернюк, Ю. Конько, М. Баняс, А. Літвін, Р. Павлов та ін.). У публікації розглядається теорія та практика мистецької освіти (Н. Дзюбишина, О. Власюк, М. Ганжа, О. Коцан, О. Чернюшок, Н. Антонюк-Коберська, Н. Воронюк).

Видання розраховане на науковців, педагогів, режисерів, музикантів, хореографів, артистів, мистців та здобувачів освіти, широкого кола шанувальників культури.

УДК 008:7

Тези публікуються в авторській редакції.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

© Рівненський державний
гуманітарний університет, 2021
© Автори, 2021

ISBN 978-617-601-374-7

ЗМІСТ

Розділ І. СТЕПАН ШЕВЧУК – ВЧЕНИЙ, ЕТНОГРАФ, ФОЛЬКЛОРИСТ І КРАЄЗНАВЕЦЬ

Сташук Олександр

ЖИТТЯМ ГОРИТИ, А НЕ ТЛИТИ (ТВОРЧО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН
ДІЯЛЬНОСТІ СТЕПАНА ШЕВЧУКА)9

Істоміна Галина

РОЛЬ ГУМАНІЗМУ В ТВОРЧОСТІ ТА ЖИТТЄВІЙ ПОЗИЦІЇ ВИДАТНОГО
УКРАЇНСЬКОГО ВЧЕНОГО СТЕПАНА ІВАНОВИЧА ШЕВЧУКА.....13

Вернюк Ярослава

ОСНОВНІ ВІХИ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРИСТА,
ЕТНОГРАФА СТЕПАНА ШЕВЧУКА 17

Сверлюк Ярослав

НАУКОВО-МИСТЕЦЬКИЙ ФЕНОМЕН ДІЯЛЬНОСТІ С.І. ШЕВЧУКА.....20

Локшук Ірина

КОЛО ЕТНОГРАФІЧНИХ РОЗВІДОК СТЕПАНА ШЕВЧУКА22

Вернюк Назарій

ГЕНЕАЛОГІЯ РЕЛІГІЙНО-МІФОЛОГІЧНИХ ОБРАЗІВ У НАРОДНИХ ПІСАЛЬМАХ..... 24

Підцерковна Ярослава

ТРАДИЦІЙНІ ПОЛОТНЯНІ ПЕЛЮШКИ ДЛЯ НЕМОВЛЯТ НА ЗАХІДНОМУ
ПОЛІССІ35

Розділ ІІ. НАЦІОНАЛЬНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ОБРАЗОТВОРЧОГО, ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І ПОСТМОДЕРНІ ВИКЛИКИ

Стеліга Анна, Бугайська-Бігос Івона

Steliga Anna, Bugajska-Bigos Iwona

ПОЛЬСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО І ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО
МИСТЕЦТВА (НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ ТЕОФІЛА ОЦІПКИ І ФРАНЦІШКА
ФРОНЧКА)

POLSKA SZTUKA LUDOWA I JEJ ZNACZENIE DLA SZTUKI NARODOWEJ, NA
PRZYKŁADZIE TWÓRCZOŚCI TEOFIŁA OCIEPKI I FRANCISZKA FRĄCZKA..... 41

Маланчук-Рибак Оксана

МІЖКУЛЬТУРНИЙ ДІАЛОГ У ТВОРЧОСТІ ДАРІЇ ВІКОНСЬКОЇ53

Шеретюк Руслана

ДІЯЛЬНІСТЬ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НСХУ ЯК ОДИН ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ПЛЕКАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ56

Крайлюк Любов

ДЕРЖАВОТВОРЧІ АСПЕКТИ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТАРАСА БІЛЬЧУКА60

Павлунь Василь

НЕОФОЛЬКЛОРИЗМ В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТ. (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРЧОСТІ МАЙСТРІВ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ХУДОЖНИКІВ УКРАЇНИ.....64

Бугайська-Бігос Івона, Стеліга Анна

Bugajska-Bigos Iwona, Steliga Anna

МІЖНАРОДНИЙ І СУСПІЛЬНИЙ ВИМІР ТВОРЧОСТІ ЛОКАЛЬНИХ ХУДОЖНИКІВ НА ПРИКЛАДІ ПРОЄКТНОЇ ДІЇ

MIEDZYNARODOWY I SPOLECZNY WYMIAR TWÓRCZOŚCI ARTYSTÓW LOKALNYCH NA PRZYKŁADZIE DZIAŁANIA PROJEKTOWEGO69

Павлов Роман, Крайлюк Любов

ОБРАЗНО-ПЛАСТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ СЦЕНОГРАФІЇ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ88

Монсевич Віолета

ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДИХ ХУДОЖНИКІВ – ВИПУСКНИКІВ КИЇВСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ІНСТИТУТУ В 50-Х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ..... 91

Чернісенко Віра

МІФОПОЕТИКА САКРАЛЬНИХ СМИСЛІВ У ТВОРЧОСТІ ЕЛЕОНОРИ БІЛІНСЬКОЇ93

Рубан-Головчук Зоряна

МЕТОДИ СТИЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ В АРХІТЕКТУРНІЙ КОМПОЗИЦІЇ... 98

Баняс Марія

МИСТЕЦЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ОБРАЗУ ЛЮДИНИ В УКРАЇНСЬКОМУ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОМУ МИСТЕЦТВІ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ..101

Літвін Анна, Крайлюк Любов

ЕТНОМОТИВИ ЯК ЧИННИК ФОРМОТВОРЕННЯ В СУЧАСНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТИЛІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ106

Конько Юлія

ОДИН ІЗ ІЧНОСТІ56	АРХЕТИПНА ЕТНОМЕНТАЛЬНІСТЬ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТИЛЮ 109
-------------------------------	--

Байцер Марія, Крайлюк Любов

ТАРАСА60	ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ТРАДИЦІЙНОЇ КОСІВСЬКОЇ КЕРАМІКИ 112
-------------------	--

Розділ III. НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ В МУЗИЧНОМУ МИСТЕЦТВІ, МУЗИКОЗНАВСТВІ ТА МУЗИЧНІЙ ОСВІТІ. СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО ТА ХОРЕОГРАФІЯ

Сухолова Маріанна

НИ ХХ – КНЬОГО СПІЛКИ64	СТИЛІСТИЧНЕ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ СОЛІСТА-ВОКАЛІСТА..... 117
--	---

Коцан Олеся

ЛЬНИХ	НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФОРТЕПІАНО 120
-------	--

Самохвалова Алла

УСТÓW69	ВИКОРИСТАННЯ НАПЛИВОВОЇ ХОРЕОГРАФІЇ ДЛЯ СЦЕНІЧНОГО ВТІЛЕННЯ..... 123
------------------	--

Гнатюк Мар'яна, Крижановська Тетяна

О У ІЧНИЙ88	МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ МИСЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ МУЗИЧНО-ТВОРЧОГО ВПРАВЛЯННЯ 128
-------------------------	---

Горохов'янка Марта, Захарчук Зоя

НИКІВ 91	ШПВ ЯК ХВОРОБА СОЦІУМУ В МОНОДРАМІ ОЛЕГА МИКОЛАЙЧУКА- НИЗОВЦЯ «ДИКИЙ МЕД У РІК ЧОРНОГО ПІВНЯ» 132
-------------------	--

Розділ IV. НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНІ РЕФЛЕКСІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Дзюбишина Наталія

І93	КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОГО ПРОФІЛЮ..... 137
-----------	---

Власюк Олена

ОМУ ...101	КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА 141
---------------	--

Чернюшок Ольга

ОМУ ...106	ФЕНОМЕН КОЛЬОРУ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА: ТЕОРЕТИКО- МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ 146
---------------	---

Ганжа Микола

ДЕФІНІТИВНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ» ПРОЦЕСІ
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ОСНОВАМ ЕКОДИЗАЙНУ В
ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗВО152

Антонюк-Коберська Наталія

ДИЗАЙН-ОСВІТА ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ156

Воронюк Наталія

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИЩОЇ ХУДОЖНЬОЇ ОСВІТИ В ПОЛЬЩІ.....160

Дідух Аліна

ВПЛИВ МИСТЕЦТВА НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ: ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ165

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ168

СТ

культу
мистец
тривож
поглиб
предст
краєзн

окрем
органі
велик
поміч
фоль
явни
що н
мрії.

необ

3. Заброцький М. Основи вікової психології. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2002. 92с.

4. Кримський С. Мислення. Філософський енциклопедичний словник. Головний редактор В.І. Шинкарук. Київ: Абрис, 2002. 751с. с. 378 - 379.

5. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: Навчальний посібник. К.: «ЕксОб», 2000. 304 с.

6. Немов Р.С. Психологія. Учеб. для студ. высш. пед. уч. заведений: В трёх книгах. Книга 1. Общие основы психологии. М: Гуманит.изд.центр ВЛАДОС, 2004. 148 с.

7. Третяк Т. Психологічні особливості мисленнєвої діяльності школярів. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. Т. XII. Психологія творчості [електронний ресурс]. URL: https://lib.iitta.gov.ua/709434/1/%D0%A2%D1%80%D0%B5%D1%82%D1%8F%D0%BA_%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf.

Марта Горохов'янка,

магістрантка кафедри театральної режисури

Рівненського державного гуманітарного університету

Зоя Захарчук,

кандидатка педагогічних наук,

доцентка кафедри театральної режисури

Рівненського державного гуманітарного університету

ШПВ ЯК ХВОРОБА СОЦІУМУ В МОНОДРАМІ ОЛЕГА МИКОЛАЙЧУКА-НИЗОВЦЯ “ДИКИЙ МЕД У РІК ЧОРНОГО ПІВНЯ”

Головна героїня монодрами Олега Миколайчука-Низовця “Дикий мед у рік Чорного півня” опинилася в складній життєвій ситуації і тепер “...стоїть перед дилемою – переривати чи не переривати вагітність? Питання не просте, адже перший її чоловік загинув, і вона вже виховує одну дитину сама. Реалії нашого світу не дають їй відповіді на складне питання...”

Звичайно, життєлюб-драматург із тривожним відчуттям насущних проблем сьогодення допоможе врешті-решт знайти правильний, достойний вихід із

ситуації, що склалася. В цьому покликання істинного драматурга – діагностувати певне суспільне явище і лікувати людей, вказуючи на правильний вихід із біди, що сталася. Драматичний твір стає й історією хвороби, й рецептом її лікування.

П'єса наводить на серйозні роздуми читача/глядача, показує одну з больових точок суспільства – ШПВ – штучне переривання вагітності.

Небажана дитина... Скільком жінкам і чоловікам, дівчатам і юнакам знайоме це відчуття страху, провини, небажання жінки народжувати, чоловіка ставати батьком та виховувати дитину! Звідки ж береться така непроста болюча проблема? Де шукати коріння її, причини?

Голосом сучасного драматурга озвучена хвороблива реальність сьогодення, одна за другою постають проблеми, що вже тепер потрібно вирішувати належним чином із поглядом у майбутнє.

Олег Миколайчук-Низовець наглядно ілюструє, що таке дорослі стосунки в інтимній сфері. Інтимна сфера особливо потребує відповідального, виваженого ставлення представників протилежної статі. Дорослі стосунки, перетворені на тимчасове дозвілля, забаву, як правило, часто закінчуються печально для обох. За короткочасне фізичне задоволення настає швидко розплата – вагітність жінки.

Виникає велика проблема, яку слід розв'язувати обом – їй і йому. В таких небезпечних, жорстоких іграх немає переможців, однак наслідки для жінки трагічніші: саме їй має зробити остаточний вибір – як бути далі. Вона повинна вирішити: народжувати дитину, стаючи матір'ю-одиначкою чи перервати вагітність, звільнившись від непосильної ноші.

Відразу постає непросте питання – згрішити і вбити життя, що зароджується, чи не грішити і дати життя майбутній дитині? Чи вистачить сили на останнє? А якщо не захищена, не забезпечена, а якщо одна-однісінька у світі без родини? А якщо чоловік вже не любить, то навіщо народжувати від нього? В результаті короткотривалої інтрижки жінці значно складніше, бо одній

виношувати, народжувати та виховувати дитину важко. Та й чоловік певною мірою потерпає, відчуваючи свою провину за необдуманий крок.

Скільки таких чоловіків-грішників, що не можуть собі відмовити у хвилинному задоволенні і прирікають на муки жінок? Скільки таких нещасних жінок, що довірилися непевним чоловікам та стали над прірвою життя? Скільки таких нещасних ненароджених? Скільки таких дітей, що не знають батька? Скільки таких дітей, що їх з народження й матір зреклася?

Діти повинні жити в радості. Для того і є батьки – два крила для дитини; для того й існує сім'я, щоб “поставити дитину на ноги”. Так було споконвіку, і так повинно бути.

Тема небажаної дитини – соціально значима, кричуща, а значить актуальна. Підтвердженням того є статистика. Вражаючи дані Всесвітньої організації охорони здоров'я про те, що «у світі щорічно відбувається близько 40-50 млн абортів, приблизно це 125 тисяч на день» [3]. Не дивлячись на те, що статистика в Україні щороку поліпшується, зокрема за останні десять років, проте кількість щорічних абортів все ж велика. В порівнянні з 2010 роком майже у 2,7 рази зменшилася кількість переривань вагітності, однак і тепер дані про здійснені аборти невтішні: «За минулий рік зафіксували 61 048 абортів: 42044 – у жінок у віці 20-34 років, 1835 – у віці 18-19 років, 538 – у віці 15-17 років. Дівчата до 14 років зробили 35 абортів.

Щодо смертності, у 2010 році після абортів померли 14 жінок, в 2011-му – 5, в 2012-му – 6, в 2013-му – 5, в 2014-му – 3, в 2015-му – 4, в 2016-2019 – по одній на рік, в 2020-му – 4» [Там же].

Тут необхідно голосно заявити і про невтішні психологічні наслідки для жінок, які залишають свій пагубний слід на все життя, і є набагато важчими за фізичні. Автор припускає, що “...психологічні травми не піддаються лікуванню, позначаються на жіночому здоров'ї згодом. Тяжкість наслідків виявляється в соціальній дезадаптації, порушенні мирного сімейного життя, закінчується розлученням”, – зазначає психіатр та психолог Ігор Тодорів у

статті “Психологічні особливості жінок, які переносять постабортний синдром” (2019 р.) [4].

Автор чітко вказує на характер постабортного синдрому, який “часто протікає у вигляді посттравматичного стресового розладу або реактивної депресії. Іноді розвиваються особистісні розлади” [Там же]. Навіть якщо час і залікує психологічну рану, все одно пам'ять не стирається повністю, і жінка приречена пам'ятати про свою ненароджену дитину. Аргументує це Ігор Тодорів результатами проведеного ним опитування сорока п'яти жінок (віком 20-52 роки), що свого часу пішли на аборт.

Людина прагне Бога і обов'язково довідається або зразу після аборту, або через деякий час про те, що аборт – це гріх. Підтвердженням є тлумачення цього явища. як гріховного, святими отцями, священнослужителями. Так в книзі С. Лаврова “Яко с нами Бог!” аборт називається людиновбивством, і гріхом є сприяння здійсненню цього кимось. Людиновбивство вважається важким гріхом і оплакується до самої смерті.

І ще один дуже невтішний факт: багато жінок з роками так і не зможуть стати матерями... “Аборт зачіпає три основні складові самоідентифікації жінки: сексуальність, моральність і дар материнства. Крім того, переривання вагітності означає втрату дитини або, принаймні, можливості мати дитину. У будь-якому випадку цю втрату необхідно прийняти, осмислити і пережити”, – пише в своїй статті “Аборт, як психологічна травма” психолог Миرون Шкробут [5].

Аборт, що призводить жінок до фізичних, психологічних та духовних наслідків – чи не найактуальніша тема сьогодення, піднята для обговорення з глядачем драматургом Олегом Миколайчуком-Низовцем. Моноп'єса “Дикий мед у рік Чорного півня”, написана в 2008 році [2], з кожним роком набуває все більшої актуальності, бо стає на захист дітей, чие життя вже зав'язалося; спонукає жіноцтво до світлого майбутнього шляхом збереження вагітності, закликає чоловіків до відповідальності за знівечене життя дитини, матері та, власне, й своє. Ось чим значима тема та проблематика п'єси.

Список використаних джерел:

1. Лавров С. Яко с нами Бог! Коломна: Свято-Троицкий Ново-Голутвин Монастырь, 1992. С. 75–76.

2. Миколайчук-Низовець О. В. Дикий мед у рік Чорного півня // Антологія сучасної української монодрами “Голос тихої безодні та інші голоси. МоноЛІТ”. Київ : НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2016. С.129-147.

3. Скільки абортів зробили українки за останні 11 років. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/06/01/infografika/suspilstvo/skilky-abortiv-zrobyly-ukrayinky-ostanni-11-rokiv>

4. Тодорів Ігор. Психологічні особливості жінок, які переносять постабортний синдром. URL:

<https://www.slovoidilo.ua/2021/06/01/infografika/suspilstvo/skilky-abortiv-zrobyly-ukrayinky-ostanni-11-rokiv>

5. Шкробут Мирон. Аборт як психологічна травма. URL:

<http://crs-center.org/d0-b0-d0-b1-d0-be-d1-80-d1-82-d1-8f-d0-ba-d0-bf-d1-81-d0-b8-d1-85-d0-be-d0-bb-d0-be-d0-b3-d1-96-d1-87-d0-bd-d0-b0-d1-82-d1-80-d0-b0-d0-b2-d0-bc-d0-b0/>